

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) LIV (48)
Štev. (Nº) 17-18

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES
18 de mayo - 18. maja 1995

Govor predsednika SKD L. Peterleta na proslavi ob 50-letnici zmage nad nacifašizmom in peti obletnici prvih demokratičnih volitev

LJUBLJANA, ŽALE — SPOMENIK PADLIM ZA SAMOSTOJNO SLOVENIJO, 13. MAJA 1995

Spoštovane Slovenke in Slovenci, gospe in gospodje!

Na tem kraju, ki s spominom padlim za svobodno in samostojno Slovenijo simbolizira slovensko enotnost v času preizkušnje, v kateri smo s krvjo potrdili zgodovinsko odločitev za demokracijo in lastno državo, smo se zbrali krščanski in drugi demokrati, da bi praznovali zmago nad tremi evropskimi totalitarizmi: fašizmom, nacizmom in komunizmom. S tem se pridružujemo svobodoljubom in demokratom vsega sveta v upanju in delu, da se totalitarizem katerekoli barve ne bi pojavil nikjer več na vse bolj povezanem svetu.

Slovenski narod je izkusil in preživel vse tri totalitarizme. Začelo se je s fašizmom na Primorskem, nadaljevalo z nacizmom na Koroškem, potem z okupacijo treh okupatorjev in grožnjo fizičnega uničenja.

Boj slovenskih domobljubov proti nacifašizmu v vseh slovenskih pokrajinah je bilo narodno obrambno in državotvorno dejanje, ki je vredno trajnega spomina in praznovanja.

Žal pa je komunistična partija, ki je z legitimiteto boja proti nacifašizmu zlorabila na domovinski ljubezni utemeljene odločitve ljudi za osvobodilni boj, sprožila državljansko vojno, izvedla revolucijo, poboj in pregon političnih nasprotnikov ter uvedla totalitarno vladavino.

Tu nismo zato, da bi si zadajali delo zgodovinarjev, tudi nimamo raziskovalnih ali preiskovalnih pooblastil. Pač pa želimo z odgovornostjo za slovensko prihodnost opredeliti odnos do naše preteklosti, ki ne sme biti politični monopol nikogar, kot prihodnost ne sme biti plen preteklosti, ampak je oboje samo zadeva nacije v celem. Kaj, kdaj, kje, kako in zakaj je kaj bilo, naj povedo zgodovinarji. Odnos do resnice pa je svobodna zadeva posameznikov, naj gre za intimen ali javen, posamezen ali skupinski izraz. Značilnost totalitarizma je, da dopušča samo eno, uradno predpisano resnico, predpisuje obrazec, ki ne dopušča dvoma. Totalitarizem pozna samo črno belo, samo zmagovalce in poražence. Za totalitarizem je bistvena omejitev na vsečni element, dimenzijo ali vidik resnice.

Zato pri nas stare politične sile s sramožljivostjo dopuščajo besede o revoluciji, ki je bila bistveni del medvojnega in povojnega dogajanja. Nerazdružljivo je povezana z bojem proti okupatorju in samo v tem okviru je bila možna, saj so bili organizatorji revolucije v veliki manjšini, večina borcev pa kristjanov.

Praznujemo res lahko samo zmago proti nacifašizmu, revolucije ne moremo. Začela in končala se je z umori. Kot demokrati ne moremo nasprotovati željam in zahtevam po spremembi socialnega reda. Toda ko postane umor nevprašljivo in sistemsko sredstvo za doseg cilja, ko se drugačnost dosega s fizičnim izločanjem drugega in drugačnega, tu demokrati rečemo z vso odločnostjo NE. V revoluciji je do-

mača roka vzela tisoče življenj. Te tragične bilance se ne da opravičiti z napakami in sektaštvom. Za to ne nosijo odgovornosti slovenski rodoljubi različnih prepričanj, ki so se uprli okupatorju, za to nosi odgovornost komunistična partija, ki je monopolizirala osvobodilni boj zaradi lastnih političnih koristi, zavezana ob tem celocentru moči zunaj Slovenije.

Ideološka govornica o zmagovalcih in poražencih nam ne pomaga naprej. To deluje na relaciji Slovenci — okupatorji, ne pa na relaciji Slovenci proti Slovenem. Naprej nam lahko pomaga samo moralna govornica, po kateri je poraženec tisti, ki je dvignil roko zoper brata, zmagovalca pa tisti, ki je zmožen priznati greh in tisti, ki ga je sposoben odpustiti.

Ko izražamo vse spoštovanje tistim, ki so se uprli nacifašizmu, s posebnim poklonom padlim žrtvam, izražamo spoštovanje tudi onim, ki so se uprli revolucionarnemu nasilju. Obojim priznavamo ljubezen do slovenske domovine.

Ob tem pa obsojamo vsako dejanje katerekoli udeležene strani, ki ima značaj vojnega zločina, oziroma je bilo storjeno proti pravilom vojnega prava, kot tudi

(Nad. na 3. str.)

Sektaško praznovanje „Triumfa“

Praznovanje 50-letnice padca nacizma so vladajoče bivše komunistične struje v Sloveniji izrabile, da so lahko po nekaj letih ponižnosti spet na veliko praznovali in slavile svoj „Narodnoosvobodilni boj“ in ga predstavljale kot spontan upor proti okupatorju, ne da bi obenem priznale, da je bil le krinka, ki ga je spočela in vodila mednarodna komunistična partija pod vodstvom „velikega Stalina“ in njegovega poklicnega revolucionarja po svetu „maršala Tita“. In seveda tu ni bilo — enako kot med revolucijo — prostora za drugače misleče, ne od doma ne od zunaj.

Slovesnosti so se pričele s slavnostno sejo državnega zbora, na kateri pa ni bilo poslanskih skupin Krščanskih demokratov niti Social demokratov. Seveda pa niso manjkali državni voditelji, diplomatski zbor in vrhovno sodišče, rektorji itd., itd. Glavni govornik Jože Školjč je v svojem govoru povedal nekaj cvetk, kot npr. da „Narodnoosvobodilni boj ni bil komunistična pustolovščina“.

Osrednja prireditev je bila popoldan na Trgu republike pred parlamentom. Udeležili so se se je najprej (po poročilih v Delu, ki nam jih je posredoval Vinko Levstik) borci NOB, narodni heroji, spomeničarji, poveljniki, vojni ujetniki, izgnanci, aktivisti OF, člani primorske skupine TIGR, potem pa še veterani osamosvojitvene vojne iz leta 1991 ter predstavniki zavezniških vojsk —

Francije, Rusije in ZDA (manjkala je Anglija!, morebiti zaradi pisma dr. Ti. Velikonje, ki smo ga pred kratkim ponatisnili).

Glavni govornik je bil predsednik vlade dr. Janez Drnovšek, ki je govoril npr. tudi o „krščanski“ tradiciji Slovenije.

Sledil je še kulturni program, s koncertom, zbori in solisti, recitacijami, preletavanjem avionov in helikopterjev, plezanjem alpinistov po Iskrini stolpnici ter končnim spustom padalcev na trg.

Mimo uradnih proslav je v nedeljo popoldan slovenski metropolit dr. Alojzij Šuštar daroval v stolnici slovesno mašo za domovino, ki so se je udeležili tudi nekateri slovenski politiki: Lojze Peterle, Janez Janša, Ivo Bizjak, ministra Osterc in Šter, brata Janez in Marjan Podobnik itd. Nadškof je v pridigi poudaril, da je maša namenoma posvečena domovini — tistim, ki so odšli, tistim, ki s(m)o tukaj in tistim, ki prihajajo domov od zunaj.

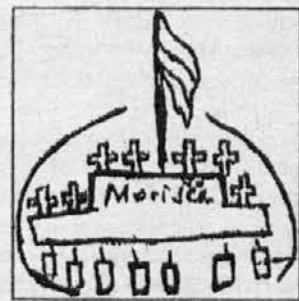
Pri tem naj še omnimo, da se SKD in SDSS v celoti niste udeležili teh proslav, predsednik SLS Janez Podobnik pa je pustil na voljo poslancem, da se udeležijo proslav ali ne; sam je sicer prisostvoval maši v stolnici, potem pa je bil prisoten tudi na proslavi na Trgu revolucije.

V svojem govoru na predvečer je predsednik republike Milan Kučan med drugim dejal: „Prav zato moramo z najglobljim obžalovanjem še enkrat opozoriti, da je bilo po koncu vojne in brez sodnega ugotavljanja osebne krivde, zgolj v imenu sporne pravice zmagovalcev, pobitih več kot tisoč slovenskih domobrancev, ki so jih zavezniki vrnil v domovino. Zato Slovenci praznujemo zmago nad nacifašizmom ne le z neskaljenim veseljem, ampak tudi z grenkobo.“ Poleg tega brezosebno narejenega stavka je še dodal, da so bili domobranci „nedvomno okupatorjevi sodelavci“, in da „kaktaršnikoli so bili motivi za sodelovanje z okupatorjem, je ta odločitev bila in ostala napačna in je ni mogoče opravičiti“. Govoril je proti „stalinizmu“, ni pa omenil komunizma niti revolucije, katero je sicer prejšnja leta kot glava CK Zveze komunistov Slovenije velikokrat opeval.

Simbolični pokop

Iz Slovenije smo prejeli poročilo o simboličnem pokopu, ki so ga pripravili na Trgu republike pred parlamentom, kakor poročamo na levi. Slovenec iz Argentine nam je poslal po faksu skico spominskega obeležja, pred katerega so rojaki postavljali svečke v spomin pobitih. Tudi naš rojak je s svojo družino prižgal vrsto svečk za pobite sorodnike. Obenem še omenja, da so se ustavljali pri njih mimoidoči ter spraševali, zakaj to, druge pa je motilo, da se na imenih morišč isto-

vetijo fašistična in nacistična s komunističnimi povojnimi morišči.



Ob 50. obletnici konca II. svetovne vojne in 50. letnici komunistične okupacije Slovenije

Na Trgu republike, na katerem je bila proglašena samostojna država Slovenija, vam danes, 9. maja 1995, predstavljamo 14 nacifašističnih morišč in koncentracijskih taborišč ter 28 morišč, na katerih so izvajali zločine nad slovenskim narodom komunistični partizani. Fašistično-nacistični zločinci so bili obsojeni in so še 50 let kasneje preganjani, komunistični zločinci pa še vedno niso prejeli zaslužene kazni. Obsojena ni niti komunistična doba, ki je bila zločin nad človeštvom. Kdaj se bo Slovenija prebudila, ozdravila in se rešila komunistične zasvojenosti?

- | | | |
|--------------------|-----------------------|-----------------------|
| 1. Gramozna jama | 1. Teharje | 15. Kočevski rog |
| 2. Begunje - Draga | 2. Crngrob | 16. Krakovski gozd |
| 3. Radovna | 3. Kamniška Bistrica | 17. Brežiško polje |
| 4. Stari pisker | 4. Komenda | 18. Mozelj |
| 5. Frankolovo | 5. Grgar | 19. Jelendol |
| 6. Dražgoše | 6. Trnovo | 20. Mačkovec |
| 7. Jasenovac | 7. Lajše nad Cerknim | 21. Travna gora |
| 8. Rab | 8. Fram | 22. Krimška jama |
| 9. Gonars | 9. Slovenska Bistrica | 23. Iški vintgar |
| 10. Buchenwald | 10. Strnišče | 24. Rakovnik |
| 11. Auschwitz | 11. Tezno | 25. Brezarjevo brezno |
| 12. Dachau | 12. Hočko Pohorje | 26. Brnica - Hrastnik |
| 13. Rawensbrück | 13. Lehen | 27. Huda jama |
| 14. Mauthausen | 14. Babji ložič | 28. Goli otok |

Iz morišč po Sloveniji smo k lipi državnosti in osamosvojitveni zastavi prinesli sveto zemljo slovenskih mučencev, da jo bomo 14. maja 1995, po končani slovesnosti, stresli k lipi državnosti v spomin na pet let samostojne Slovenije, v opomin komunistični revoluciji, drugi svetovni vojni in na že 50 let trajajočo komunistično okupacijo Slovenije.

Demokratični del Slovenije in njene državljane prosimo, da se nam pridružijo vsak dan — v miru, tišini in zbranosti, s svečo, ogenj katere naj oživi prisotnost slovenskih žrtev fašizma, nacizma in komunizma.

Antikomunistična legija
Za Slovenske legionarje predsednik Stane Vežjak

Govor L. Peterleta na Žalah

(Nad. s 1. str.)

obračunavanja z nameni, ki niso povezani z borbo proti okupatorju. Enako velja za resnično kolaboracijo s katerikoli ideološkim predznakom.

Med praznovanjem zmage nad nacifašizmom v Zahodni Evropi in Sloveniji je torej bistvena razlika. Na Zahodu je zmagi sledila svoboda, demokracija, pravna dejanja, po zaslugi krščanskih demokratov celo med Francijo in Nemčijo, začel se je proces povezovanja, pri nas pa je novi totalitarizem vzel svobodo in preprečeval demokracijo za nadaljnjih 45 let.

Svobodo so prinesle Sloveniji šele prve demokratične volitve leta 1990, njeno dokončno potrditev pa osamosvojitve leto kasneje. Vseh posledic totalitarizma tudi prvih pet let slovenske demokracije ni uspelo odpraviti. Zato tudi težave s proslavljanjem te obletnice, ki jo moramo na Slovenskem, če hočemo biti poštene, razdeliti na 45 + 5. Kajti leto 1945 je prineslo samo delno svobodo.

Mi smo zagovarjali, da je treba zaradi resnice in pravice ter potrebe po pravih dejanjih izhajati pri proslavljanju in spominjanju iz celovitega zgodovinskega spomina. — Ni nam uspelo.

Zadostovalo bi le nekaj stavkov, niti ne velikodušnost, pač pa resnicoljubnost, nekaj politične volje za obsodbo tistega, kar je bilo hudega storjenega Slovence in kar nikoli ni bilo v vlogi boja proti okupatorjem. Potrebna je bila in je še vedno obsodba hudodelstev v imenu revolucije in totalitarizma.

Ker je bila tudi ta prilika zamujena in so proslavo ponovno monopolizirale stare politične sile, ni čudno, da se uradna proslava ne dogaja ob lipi slovenske svobode, ampak je dobesedno vpeta med dva spomenika revolucije — torej še en triumf revolucije. In ne čudi nas, da lahko v tej sceneriji nastopajo samo posvečeni, govori samo bivša „avantgarda“.

Lahko rečemo, da je bilo vse demokratično določeno, da je večina pač zmagala. Lahko pa rečemo tudi in prav je, da rečemo tako, da to ni bil čas za logiko preglasovanja. Bila je potreba po konsenzu. In prilika. Ker se to ni zgodilo, ostajamo pred prihodnjimi nalogami še naprej po nepotrebnem razdeljeni in nespravljani.

Ker želimo iz tega nesrečnega risa, ker ne maramo vloge etiketiranega statista, praznujemo danes, na tem simboličnem kraju drugače: z zavestjo o celoti zgodovinskega dogajanja in z odgovornostjo do prihodnosti. Slovenska zastava simbolizira naše praznovanje zmage nad nacifašizmom

in komunizmom, simbolizira samostojno slovensko državnost; črna zastava nas veže z vsemi žrtvami vojne in revolucije; zastava Evropske zveze nam govori o spravi in perspektivi.

Ne gre za prestižno prireditev, niti ne za medstrankarski projekt. Povedati želimo, da ni mogoče naprej brez resnicoljubnosti, pravičnosti, poprave krivic, demokracije in medsebojne pozornosti. Če ugotavljamo, da nam razdeljenost škoduje, zakaj nikakor ne uspe naš nujni „skupaj“?

Vesel sem, da bomo poslušali tukaj skupaj očeta in sina, ki nam bosta oživila Kajuha in Balantiča. Ne zato, da bi za vsako ceno spravljali skupaj ene in druge, ali zato, ker bi mislili, da je s pesniki laže kot s politikami, ampak zato, ker smo prepričani, da se moramo približati tistemu območju, kjer je naš nujni „skupaj“ mogoč.

Mogoč je samo, če vidimo mrtve in žrtve kot ljudi, kot Slovence, ki jih je zajela ujma zgodovine in so se nanjo v vojnih, do črnobelih poenostavljenih okoliščinah odzivali vsak v svoji stiski, s svojimi željami, vrednotami in možnostmi — eni svobodno, eni prisiljeno. Ne pollašamo se jih s svojimi sodbami, ker smo v naših okoliščinah človeško podobno omenjeni, kot so bili oni v svojih. In ne živimo njihove razdeljenosti naprej!

Nikoli ne bomo poznali vsega takratnega dogajanja in noben zgodovinar, niti literat nem ne more predstaviti vse resnice, kaj šele posamezne človeške usode. Gotovo pa vemo iz te zgodovinske izkušnje eno: velike narodne projekte je mogoče uresničiti iz nacionalnega, ne iz ideološkega izhodišča.

Ko je začela pred petimi leti z delom prva demokratično izvoljena slovenska vlada, je projekt osamosvajanja postavila na nacionalni temelj. Zato smo bili enotni, zato smo tudi uspeli, zavezani samo sebi, nobenemu centru politične moči od zunaj. To je bil končno samo slovenski projekt.

Tako smo iz podrejenega in ponižujočega bivanja kot narod prišli v suvereno bivanje z novo samozavestjo in z novimi možnostmi. Te bi morali izkoristiti v duhu novega neobremenjenega slovenstva za nove projekte, ki naj zagotovijo slovenskemu narodu in slovenski državi trdno mesto v demokratični sestavi vedno spreminjajočega se sveta.

Borcem za slovensko domovino in zaveznikom v boju za svobodo in demokracijo vse spoštovanje, vsem žrtvam druge svetovne vojne, revolucije in vojne za osamosvojitve Slovenije pa večni mir in pokoj.

Grof Tolstoy: Dokumente o Pliberku so skrivali

V pogovoru za Slobodno Dalmacijo 14. maja je zgodovinar Nikolai Tolstoy — ki je bil obsojen, ker je britanskega lorda Aldingtona obtožil, da je z nekdanjim britanskim zunanjemu ministru McMillanov vedel, da več kot 700.000 Kozakov, Hrvatov, Slovencev in Srbov, ki so bežali pred partizani in se predali zaveznikom, pošiljali v gotovo smrt, ko jih je britanska vojska maja leta 1945 izročila takratnim komunističnim oblastem na Pliberškem polju v Avstriji — dejal, da sedaj zagotovo ve, da so dokumente o tem britanske oblasti skrivale.

Grof Tolstoy je povedal, da je po sojenju njegov prijatelj poslal pismo britanskemu premieru Douglasu Hurd, v katerem ga je prosil za te dokumente, za katere sta britansko zunanje ministrstvo in Foreign Office več let trdila, da so izgubljeni. Takrat je bil Hurd ravno na poti, njegova namestnica Linda Chalker pa je odgovorila, da so

bili dokumenti iz arhiva umaknjeni leta 1987 na zahtevo Cargilla, za katerega je znano, da je takrat pomagal lordu Aldingtonu. Dva dni zatem pa je Hurd mojemu prijatelju pisal in ga obvestil, da je dokumente „našla čistilka v omari“, je povedal grof Tolstoy. Povedal je tudi, da bo konec meseca odšel v Moskvo, saj ima zanimive informacije o tajnem sporazumu, ki kaže na to, da so se na Aldingtonovem sedežu dogovorili, da bodo nesovjetske Kozake izročili skrivoma, o čemer je Aldington prisegal, da ni res. Grof Tolstoy je za Slobodno Dalmacijo tudi povedal, da se je leta 1990 srečal s komisarjem Kocevim, ki je z Aldingtonom podpisal tajni sporazum 15. maja 1945 v Avstriji, kjer je Aldington rekel, da bo ujetnikom lagal, da jih bodo poslali v Italijo, v resnici pa jih bodo vrnil. „Kocev je sedaj mrtev, toda imam posnetek najiniga pogovora s pričami“.

Naše učiteljice v Sloveniji

OJ ZDAJ GREMO

Dnevi našega popotovanja so se pričeli iztekati. Med potjo v Ljubljano, zadnje postaje našega seminarja, smo se še za hip ustavile na Vrhniki, da bi obiskale rojstno hišo pisatelja Ivana Cankarja. Bila je zaprta, ogledale smo si okolico in zunanost hiše, katera je danes preurejena v muzej in na kateri tudi piše: „V borni koči, ki je stala na temelju te hiše, se je krojaču Jožefu Cankarju in Neži roj. Pivk dne 10. maja 1876 rodil kot osmi od dvanajstero otrok: slovenski pisatelj Ivan Cankar.“

V deževnem in pustem vremenu smo se kar kmalu vkrcale na avtobus in se odpravile proti Kongresnemu trgu v Ljubljano, kjer se je tudi zaključil naš tritedenski seminar. Poslovile smo se in odšle za teden dni k svojim sorodnikom in znancem.

Tudi z njimi smo doživele in obiskale mnogo lepega in zanimivega. Čas nam je kar prehitro stekel in znova smo se zbrale s kovčki 20. februarja pred halo Tivoli. Težko smo se poslovile od domačih in znancev. S skupnim avtobusom smo se pripeljale na letališče Brnik, kjer nas je čakalo še nekaj prijateljev in kjer je tudi sledila uradna poslovitev organizatorjev tega našega seminarja v Sloveniji. Poslovile smo se in se tudi zahvalile dr. Petru Vencelju in soprogi, ge. Petri Vencelj, ge. Mateji Maček in Malteškemu vitezu Ciraju za trud, požrtvovalnost in ljubeznivost, katerih smo bile deležne.

Zadnji trenutek smo se pojavile v letalu, pretežka nam je bila poslovitev. Srečne smo odhajale, polne vtisov, navdušenja in bogastva. S solzami v očeh smo premišljevale, če se bomo še kdaj vrnile v to čudovito

Slovenijo.

Letalo je srečno pristalo na letališču Ezeiza, kjer so nas že nestrpno čakali domači in znanci. Kar težko smo se razšle po enomesečnem skupnem spoznanju in bivanju.

Za vse, kar smo sprejele in spoznale, bi se predvsem zahvalile Ministrstvu za zunanje zadeve, sektorju za Slovence po svetu, Ministrstvu za šolstvo in šport, za to možnost izpopolnjevanja in izobraževanja ne samo v slovenskem jeziku, temveč tudi za vse znamenitosti in kulturo.

Hvaležne smo tudi ge. Lenči Malovrhovi, ki nas je vodila in spremljala z veliko potrpežljivostjo in ljubeznijo. Zahvalile bi se tudi rađe prof. Tinetu Vivodu, pobudniku in organizatorju skupno z Jožetom Šenkrom in soprogo. Pri vsej naši pripravi so nas vestno in požrtvovalno spremljali: France Vitrih, voditeljice slovenskih osnovnih šol, Jože Škerbec ter Marjan Loboda.

Predvsem smo pa hvaležne Bogu za to možnost spoznavanja bogastva predrage in nam prelube Slovenije. Da bi se lahko tega seminarja udeležile še ostale učiteljice naših slovenskih šol! Vrnile smo se tudi zadovoljne, ker smo se medsebojno spoznale in obogatile in ker smo se srečale z učiteljicami iz Avstralije, ki se prav tako trudijo, da bi obdržale slovenski jezik in slovenski duh na drugem koncu Južnega križa. Vrnile smo se srečne a istočasno z odgovornostjo, da bi vse to, kar smo prejele, tudi z ljubeznijo in v čimboljši meri nudile našim otrokom v Argentini.

Lučka Oblak - Gabi Malovrh

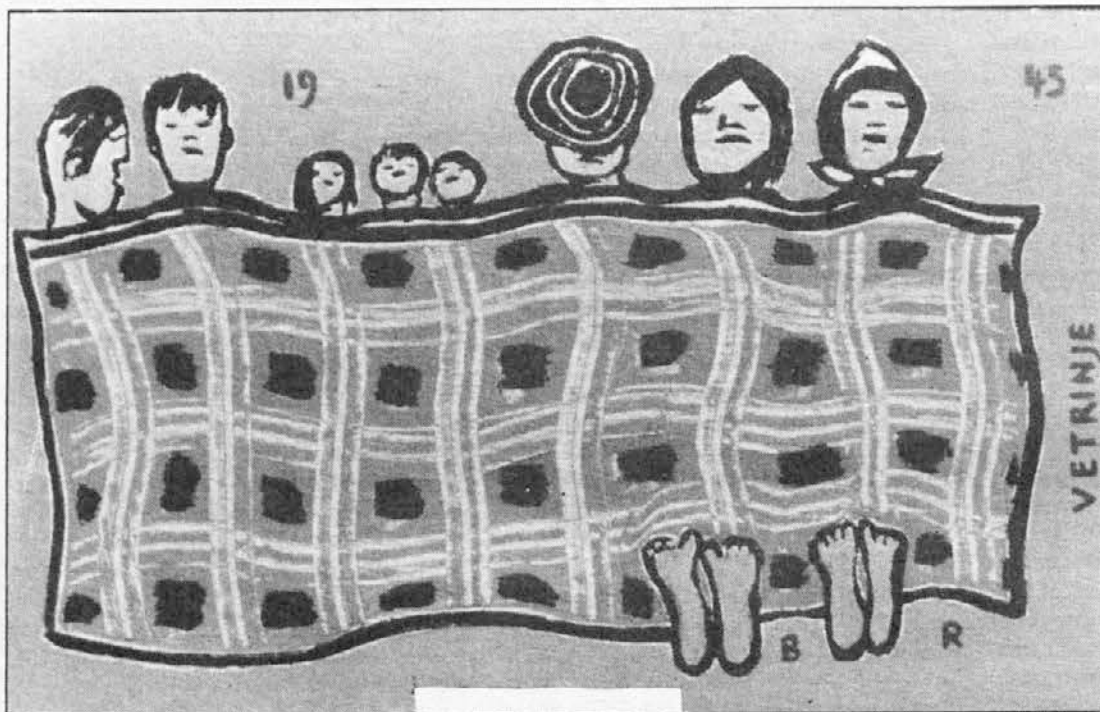


Na Brniku — slovo od dr. Petra Vencelja in ge. Matije Maček.



Razgovor po hospitaciji na šoli v Mirni.

Pred 50. leti na Vetrinjskem polju



Bara Remec:
Panjska končnica

Foto:
MARIJAN
KOCMUR



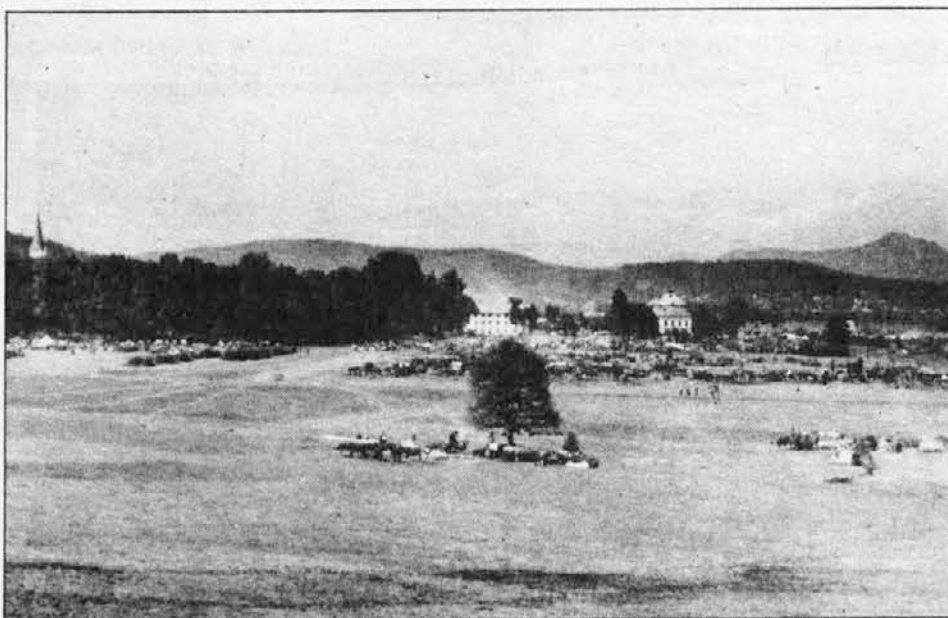
Skupni kotel in
lačni begunci.



Prihod na Vetrinjsko polje.



Begunci pred svojim zasilnim bivališčem.



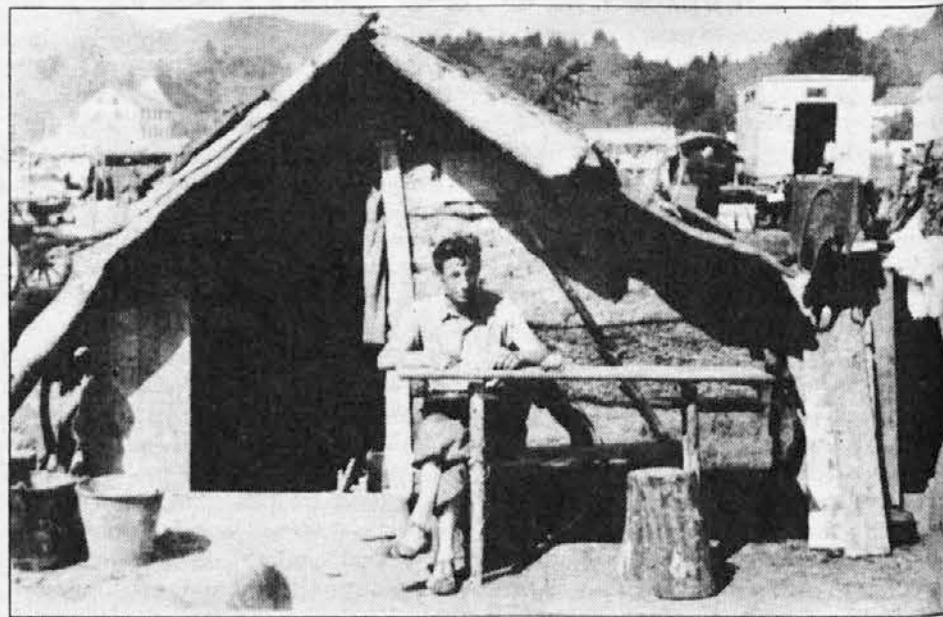
Vetrinj, Vetrinjsko polje in taborišče.



Kuhinja na prostem med barakami, vozmi in zaboji.

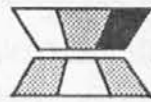


Domobranska vojska tabori na Vetrinjskem polju.



Zasilno prirejeno bivališče beguncev (Albin Gaser).

NOVICE IZ SLOVENIJE



SLOVENC V ARGENTINI

Osebne novice

Rosjstvo: V Río Gallegos je bil 9. maja rojen Tomaž Koželnik, sin Miha in Marjete roj. Torres.

Cestitamo!

Krst: V soboto, 13. maja, je bil krščen v slovenski cerkvi Marije Pomagaj Matjaž Rožanec, sin dr. Jožeta in prof. Veronike Kremžar. Botra sta bila Alksander De Luisa in Lučka Kremžar por. De Luisa. Njuna namestnika pa sta bila Tone Rode in Kri-

stina Kremžar por. Rode. Krstil je dr. Jure Rode.

V nedeljo, 14. maja, je bil krščen v cerkvi Marije Pomagaj Nikolaj Selan, sin Marka in Angeline roj. Smole. Botra sta Tinko Selan in Alenka Bokalič. Krstil je delegat Jože Škerbec.

Srečnima družinama naše čestitke!

Imenovanje: dr. Andrej Fink, profesor na Fakulteti za politične vede Katoliške univerze v Buenos Airesu (U.C.A.) je bil imenovan za Pro titularnega vodjo katedre za zgodovino diplomacije in mednarodnih odnosov. — Čestitamo!

Delovanje mladine v Mendozii

V teh mesecih leta 1995 je mendoška mladina z veseljem in navdušenjem imela obilo dejavnosti.

Takoj po novem letu je 28 mladih preživelo lepo sedemdnevno taborjenje v Tunuyan, v objemu prelepe narave, med drevjem, potoki, blizu mogočnih hribov. V tistem kraju so tudi naravni vrelci mineralne vode. Samoten kraj je pripomogel k boljšemu spoznavanju in medsebojni povezavi. Poleg športa in raznih iger, je program vseboval molitve ter razgovore o prijateljstvu, ljubezni, varovanju okolja, itd. Spremljal jih je Miha Bajda, ki je mladini vedno na razpolago. Mnenje udeležencev, je bilo, da bi bilo taborjenje lahko daljše.

V nedeljo, 26. februarja sta mladinski organizaciji pripravili pustno veselico, na katero sta povabili vso skupnost. K veselju razpoloženo in zdravi zabavi so pomagali otroci in odrasli, oblečeni v maškare. Po prizgriku se je razvil živahen ples do poznih jutranjih ur. Običajnemu polivanju se je pridružilo nebo, ki nas je zmočilo.

Že v postnem času, zadnji konec tedna v marcu, so se vršile tridnevne duhovne

vaje za dekleta in fante v Domu duhovnih vaj v Potrerillos med planinami. To dejavnost je vodil naš prijatelj duhovnik Gabriel Bossini in se je udeležilo 33 mladih. Iz hribov so se veselili in duhovno prenovljeni vrnili domov, saj so bile prve duhovne vaje za mladino po dolgih letih.

Pobiranje pirhov na velikonočno nedeljo. To lepo staro slovensko navado še vedno ohranjamo v Mendozii. Tudi letos so naši fantje obiskali dekleta po domovih in so jim v zameno za lepo okrašene pirhe peli priljubljene fantovske ter narodne pesmi. Najbolj vesela so seveda dekleta, sicer se k temu velikonočnemu veselju pridružijo tudi vsi člani obiskane družine, ko že pred vrati slišijo lepo fantovsko pesem.

To vzdušje je trajalo do bele nedelje, ko so pripravili mladinski velikonočni sestanek s petjem in deklamacijami. Glavna točka prireditve je bil razgovor in razmišljanje o velikonočni skrivnosti, na katerem je vsak izrazil svoja doživljanja in ter Vstajenja. Za zaključek je vzkipek najbolj živahen del srečanja: sekanje pirhov.

Tončka Šmon

Mendoška mladina na taborjenju.



Bariloče

Šolske vesti. - Počitniški dnevi. Letos smo prvič priredili počitniške dneve za otroke ljudskošolskega slovenskega tečaja. Dekleta so se urila v ročnem delu, fantje pa se vadili v rezljanju. Oboji so se učili kuhati, seveda pa so šli tudi na izlet. Sodelovalo je štrinajst otrok, pomagali pa so odrasli: Mira Ecker, Marjana Marn, Marta Jerman, Veronika in Marjan Grohar, Alenka Arnšek, Monika Kambič in Sandi Žužek. Tečaj je potekel zelo uspešno.

Taborjenje. 11. in 12. marca smo šli na taborjenje na jezero Mascardi, pod goro, ki se imenuje Cresta de Gallo. Bilo je deset

otrok, imeli smo se lepo in smo se prvi dan kopalili in igrali, zvečer pa zakurili kres. Drugi dan smo se povzpeli do skale, ki ji pravijo Castillo Rojo, ter se popoldne vrnili v dolino. Pri taborjenju so sodelovali Matjaž Jerman, Veronika in Marjan Grohar.

Mednarodni dan čiščenja gora. 9. aprila je bariloški Club Andino priredil vsakoletni dan čiščenja gora. Ta delovni dan se opravlja v vseh gorskih deželah sveta. Sodelovalo je vse mesto in seveda tudi Slovensko planinsko društvo. Starejši planinci in večji otroci so čistili kot vsako leto stezo do „Skalce“, mlajši otroci slovenskega tečaja (10 otrok) pa so pobirali umazanijo v Villa Catedral in nabrali veliko količino smeti. Otroke so vodili Mirica Razingar, Veronika in Marjan Grohar.

LJUBLJANA — V Centru za mentalno zdravje so odprli poseben oddelek, specializiran za detoksikacijo in stabilizacijo odvisnih od drog. Skupščina specializiranih ljudi bo pomagala zasvojenemu pri abstinenci težavah v programu, ki traja od štiri do šest tednov. V tem času so pacienti stalno v oddelku in so vključeni v razne dejavnosti, kot so muzikoterapija, likovne dejavnosti, psihodrama ter vse, kar jim lahko pomaga k premaganju odvisnosti od mamil. V oddelku je prostora za devet pacientov.

SLOVENSKA BISTRICA — Po daljšem deževnem vremenu so se poplavam Dravinje pridružili še plazovi po raznih krajih. Prepojena zemlja je začela drseti in ogroziti v nekaterih primerih tudi stanovanjska poslopja. Da bi preprečili večjo škodo, so ponekod nad plazovi kopali jarke, da odpeljejo vodo drugam, ali pa pokrivali zemljo s plastičnimi folijami, da voda ne bi še naprej vdiral v zemljo.

LJUBLJANA — Alpska konvencija je skupina držav (Slovenija, Francija, Švica, Avstrija, Lichtenstein in Nemčija), ki si prizadevajo za ohranitev alpskega sveta. V Alpah naj bi bilo pred trinajstimi leti še 31 nedotaknjenih območij na 1500 kv. km.; danes jih je samo še 13. Preprečeno so s 40.000 kilometri smučarski prog, 150 igrišč za golf (konec leta jih bo že 300), imajo pa tudi nekatere temne točke: nedotaknjena območja motijo helikopterja, ki prepeljujejo smučarje, tovornjaki spuščajo neverjetno veliko nevarnih izpušnih plinov in smučišča potrebujejo vedno več vode za umetni sneg.

LVOV, Ukrajina — Na Mladinskem svetovnem prvenstvu v standardnih plesih, na katerem je tekmovalo 45 parov iz 25 držav, sta postala svetovna vicešampiona v kategoriji do 18 let Mirjam Šulek in Aleš Cvetek. Prvo mesto je zasedel italijanski par, še en slovenski par pa se je uvrstil na dvanajsto mesto.

LJUBLJANA — Telefonska številka 92 je direktna številka policije in nanjo so lansko leto klicali kar tristo tisočkrat. Številke so tudi pokazale, da je bilo lani na sto tisoč prebivalcev 221 kaznivih dejanj, med njimi tudi 44 eksplozij.

KOPER — V to slovensko pristanišče je prvič vrgla sidro ameriška bojna ladja. Raketna fregata Robert G. Bradley ima okoli 350 članov posadke in je prizkušnja za nove obiske večjih ladij, kar naj bi bil dokaz, da ZDA uvršča Slovenijo med države, ki jim lahko zaupajo.

DUNAJ, Avstrija — V zbirki Vivarte založbe Sony Classical je v petih letih izšlo nad sedemdeset laserskih plošč s staro glasbo. Kot ena zadnjih je izšla plošča s 14. moteti slovesnega skladatelja Jacobusa Gallusa in eno mašo: Missa super Sancta Maria. Dela je izvedel Huelgas Ensemble z dirigentom Paulom van Nevelom, ki je spisal tudi esej o skladatelju: pove, da je bil rojen v Ribnici v Sloveniji in navaja več imen, pod katerimi je bil še znan: Petelin, Handl, Haen, Coq, Handelijs in Kohoutek.

SORA — Letos obhajajo v tej vasi sedemstoletnico obstoja, saj je leta 1295 v zapisi škofijskega arhivarja prvič zapisano ime sorške fare. Praznovanje se je začelo že lani na Štefanovo in se bo letos tudi takrat zaključilo. Centralna prireditve bo 9. in 10. septembra, ko bo pred cerkvijo ob sončnem vzhodu zahvalna sveta maša. Med drugimi prireditvami, ki bodo vse leto, bodo na travniku pred cerkvijo predstavili Jerneja Novaka dramatizacijo Finžgarjevega romana Pod svobodnim soncem (Finžgar je deset let delal v tej župniji). Napovedujejo mogočen spektakel, saj bo poleg poklicnih igralcev sodelovalo veliko naturščikov, članov društev in skupin iz cele medvoške občine.



LJUBLJANA — Plačilne kartice („tarjetas de crédito“) zaenkrat niso preveč priljubljene med slovenskimi trgovci. Pri tožujejo se namreč, da je provizija, ki jim jo zračunajo banke, previsoka. Banke jim odtrgajo od 2 do 5 odstotkov maloprodajne cene, medtem ko v drugih državah odtrgajo med 0,8 in 2 odstotka, vendar od nižje cene (brez prometnega davka in trgovske mreže). Položaj se bo verjetno spremenil, ko bo izglasovan zakon o davku na dodatno vrednost („I. V. A.“) in bo potem izračunanje provizije na isti osnovi kot v drugih državah. Zato mora vsak trgovec izračunati, če mu prodaja na kartice tako poveča prodajo, da pokrije provizijo. Druga možnost je, da se pri bankah zмени za boljše pogoje.

LJUBLJANA — V Sloveniji je začela veljati odredba ministrstva za okolje in prostor, ki določa zgornjo mejo škodljivih snovi v gorivih. V osvinčenem bencinu ne sme biti svinca več kot 0,15 g na liter, v neosvinčenem pa ne več kot 0,013 g na liter. Benzena ne sme biti v obeh bencinih več kot 5 odstotkov. Žvepla v obeh bencinih ne sme biti več kot 0,05%, medtem ko v dizelskem gorivu ne sme presežati 0,20 odstotka. Sicer pa te okrnitve ne bodo delale problemov, saj na večini slovenskih črpalk že točijo goriva, ki ustrezajo zahtevam ministrskega odredbe.

LJUBLJANA — Pri 25. Tednu slovenske drame so podelili letošnjo nagrado Slavka Gruma za najboljšo dramsko besedilo v letu 1994 Dragu Jančarju za igro Halštat. S tem je Jančar že četrty Grumov nagradjenec, saj je pred tem bil nagradjen za Disident Arnož, Veliki briljantni valček in Zalezujoč Godota.

SLOVENC V ARGENTINI

(Nad. z 2. str.)

glasov za predsednika doživel hud poraz in najnižje število glasov od same ustanovitve pa do danes. Radikalizem ni bil nikdar na tretjem mestu. Alfonsín, ki ga je leta 1983 popeljal do najbolj bleščeče zmage, ga je sedaj pripeljal tudi do najhujšega poraza. Bo stranka znala reagirati na ta udarec? In končno, kaj bo s Solidarno fronto. O tem beseda posebej.

Solidarna fronta je dejansko še novorojenček, saj ima komaj šest mesecev obstoja. Sestavljajo jo štiri večje formacije: Velika fronta, PAIS (bordonisti), Socialisti in krščanski demokrati. Kljub temu, da je Bordón prejel 30% glasov, je njeno parlamentarno zastopstvo šibko. Doslej je imela komaj 13 poslancev, sedaj jih bo imela približno 26, medtem ko jih bo imel peronizem kakih 137, radikalizem 69. Fronta solidarnosti je bila pravzaprav volilna povezava, ki mora sedaj predebatirati svoj obstoj, reorganizirati strukturo, preresetati cilje in programe — ali pa se enostavno raziti. Nedvomno je usoda v rokah treh voditeljev: Bordona, ki se je izkazal za bistrega politika in ki ima najboljši ugled pri ljudeh. Za njegovo politično kariero je bilo kaj pozitivno, da ni zmagal. Odpira se mu lepa bodočnost, katere kovač pa ni sam. Drugi je Chacho Alvarez, ki bo ostal na poslanskem mestu in predstavlja levo. Oba sta iz peronističnega debla. Tretji je Alfredo Bravo, ki je bil ponovno izvoljen za poslanca. Mož starega socialističnega kova, ki ima moč zlasti v prestolnici, skuša reorganizirati doslej razbiti socializem. Njemu je precej pripisati, da je Fronta zmagala v prestolnici, kar je gotovo trn v peti Mene-mu. Le od Fronte same je odvisna njena politična bodočnost. Pogoji za rast in razmah so ugodni. Usoda bo začrtana v meri politične zrelosti omenjenih voditeljev.

MALI OGLASI

ORIENTE S.R.L. - Prevozi - poroke - rešilni avtomobili - mrliske vežice - pogrebi - Monseñor R. Bufano 2651 (ex Camino de Cintura) 1754 San Justo - Tel.: 651-2500 / 651-2335

ZDRAVNIKI

dr. Marija Avguštin - Specialistka za očne bolezni. Ponedeljek, torek in petek od 16. do 20. ure. Roma 3122 - 1. nadstr. 3. - Isidro Casanova (20 m od Rute 3). Tel.: 485-5194

PSIHOLOGIJA

Lic. Jelka Oman, psihologinja. Psihološka pomoč pri učenju in vedenju, orientacija pri izbiri poklica in v njem, ter za starše in vzgojitelje. Finocchietto 1949, Hurlingham, Tel.: 665-0268

Psihoanalitični konzultorij: lic. psih. Marko Mustar; Santa Fé 3228, 3° „M“ — Capital — Tel.: 831-3546.

ELEKTRONIKA

Električni material za industrijo in dom. Elektro Ader - Franci Jarc. Av. Ader 3295 - Munro; Tel.: 766-8947 / 762-1947

ZOBOZDRAVNIKI

Viktor Leber - splošna odontologija, implantes óseo-integrados; sredo in petek, od 14 do 18; Belgrano 3826 - 7. nadstr. „B“ - San Martín - Tel.: 755-1353.

TURIZEM

Potovanja, skupinske ekskurzije, letalske in pomorske vožnje poskrbi po ugodni ceni Marjeta Senk - Tel.: 762-2840.



Tel. 441-1264 / 1265
Letalske karte, rezerva
hotetov, najem avtomobilov
in izleti po svetu
Y. Yrigoyen 2742 - San Justo

LEGAJO N° 3545-82

ADVOKATI

dr. Katica Cukjati — odvjetnica - ponedeljek, sredo, petek od 18. do 20. ure - Boulogne Sur Mer 362, La Tablada, Tel.: 652-5638

dr. Marjana Poznič — odvjetnica - Vsak dan od 15. do 18. ure - Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 382-1148

dr. Franc Knaps — odvjetnik - ponedeljek, torek, petek od 16 do 20 - Tucumán 1455 - 9. nadstr. „E“ - Capital - Tel.: 476-4435; tel. in faks 46-7991.

dr. Lilijana Kožar, odvjetnica; Bogotá 3099, 2° B, Capital. Torek in petek od 16. do 20. Tel.: 613-1300

ARHITEKTURA

Arh. Jure Vombergar - načrti in vodstvo gradbenih del. Av. Gaona 2776, Haedo. Nov telefon: 443-7385.

ZA DOM

Matija Debevec - soboslikar. Barvam stanovanja, pohištvo. Peguy 1035 - (1708) Morón - Tel.: 489-3319

Janez Pustavrh: barvam hiše, stanovanja, polagam tapete (empapelado); tel. 651-6622 (po 13. uri).

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda — Sarmiento 385 - 1. nadstr., pis. 10 - Buenos Aires - od 11 do 18.30 - Tel.: 325-2127.

Kreditna Zadruga SLOGA — Bm. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574 / 654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA — Bm. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574 / 654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

SLOGA — PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - República de Eslovenia 1851 - Uraduje od sredah od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (g. Nande Češarek).

SLOGA — PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS - Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandezias - Uraduje ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 ure (ga. Marija Gorše).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) - H. Yrigoyen 2756 - Tel.: 651-1760. Uraduje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do 11.30 ure (gdč. Julka Moder).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN MARTIN Slovenski dom - Córdoba 129 - Tel.: 755-1266 - Uraduje ob četrkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (g. Stanko Oberžan).

Cena največ štirih vrstic \$ 4 - za enkratno objavo, za vsak mesec — 4 številke — \$ 12.-

Slovenski dom iz San Martina

vabi na

35. OBLETNICO DOMA

v nedeljo, 21. maja

spored:

11.30 sv. maša

13.30 skupno kosilo

16.00 kulturni program

slavnostni govornik: ga. Saša Hartman Golob

Vabljeni vsi člani in prijatelji Doma!

Slovenska kulturna akcija

Milan Volovšek:

Slikarska razstava

V mali dvorani Slovenske hiše, v soboto, 27. maja, ob 20. uri.

PREŽIVELI SMO NEKAJ NEMIRNIH MESECEV

Toda SLOGA tega ni čutila.

Člani ste vlagali in dvigali denar,
kot da živite v najbolj normalnih razmerah.

Tako ste spet potrdili znano resnico:
moč gospodarstva je v zaupanju!

HVALA VAM! V SOGI JE MOČ!

Zvezna odbora deklinške in fantovske organizacije

vabita vse mlade, ki igrate na inštrumente, požete ali tvorite skupine in zборе, da se prijavite za

26. pevsko-glasbeni festival,

ki bo v soboto, 19. avgusta 1995

Kulturna referentka: Veronika Vivod (tel. 627-4242)

27. maja:

Na Pristavi

ŠKOFJA LOKA

DISCO

PRESKRBI SI POPUSTNO KARTICO

Slovenski čvekafon

Čvekafon je telefonska številka, ki omogoča preganjati dolgčas ali osamljenost za 23 tolarjev na minuto. „Čvekače“ povežejo v skupine po pet, ki se lahko pogovarjajo o vsakršnih temah. Če komu tema pogovora ni po godu, lahko operatorju to sporoči in prosi za premestitev v kako drugo skupino. Na voljo sta dve telefonski številki: ena za mlade do 18. leta, druga za odrasle. — Najbolj se Čvekafona poslužujejo mladi med 14 in 18 let ter med 18 in 30 let.

TINE DEBELJAK

Nova telefonska številka

dom: 443-7239

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE
Director: Valentín B. Debeljak
Proprietario: Eslovenia Unida
Redacción y Administración:
RAMON L. FALCON 4158
(1407) BUENOS AIRES
ARGENTINA
Teléfono: (54-1) 636-0841
Telefax: (54-1) 636-2421

Glavni urednik:

Tine Debeljak ml.

Uredniški odbor:

Tone Mizerit, dr. Katica Cukjati,
Gregor Batagelj

| | |
|--|--------------------------------------|
| Correo Argentino Suc. 7 | FRANQUEO PAGADO Concesión N° 5775 |
| | TARIFA REDUCIDA Concesión N° 3824 |
| Registro Nac. de la Propiedad Intelectual N° 85.462 | |

Naročnina Svobodne Slovenije:
za Argentino \$ 55; pri pošiljanju po pošti pa \$ 60; obmejne države Argentine 90 USA dol.; ostale države v obeh Amerikah 100 USA dol.; Evropa 110 USA dol.; Avstralija, Afrika, Azija 120 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto 75 USA dol. za vse države.

Čeke na ime „Eslovenia Libre“

Stavljenje in oblikovanje:

MALIVILKO - Telefax: (54-1) 362-7215

TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.
Estados Unidos 425 - Tel./Fax: 362-7215
(1101) Buenos Aires

OBVESTILA

ČETRTEK 18. maja:

Sestanek ZSMŽ v San Martinu ob 18.

SOBOTA, 20. maja:

Srednješolski tečaj v Slovenski hiši.

SKA: predvajanje glasbenega večera, posnetega na video-traku v Cankarjevem domu ob 40-letnici SKA ob 20. uri v mali dvorani Slovenske hiše.

Slovenska pristava vabi na Encuentro de las Colectividades - Morón '95 od 17. ure dalje v 77 Fútbol Club.

SOBOTA, 27. maja:

SKA: Milan Volovšek: Slikarska razstava ob 20. uri v Slovenski hiši.

Na Pristavi Škofja Loka disco.

Srednješolski tečaj v Slovenski hiši.

SOBOTA, 3. junija:

Srednješolski tečaj v Slovenski hiši.

SREDA, 7. junija:

Spominski sestanek ZSMŽ ob 16. uri.



Vsem prijateljem in znancem sporočamo, da nas je 11. maja v 79. letu starosti zapustil naš dragi mož, ata, stari ata, gospod

Franc Klemenc

Vsem, ki ste nam stali ob strani, se prisrčno zahvalujemo. Prav tako tudi vsem, ki ste ga prišli kropiti in ste molili z nami.

Najlepša hvala dr. Juretu Rodetu in delegatu Jožetu Škerbcu za duhovno oskrbo v bolni ter za molitve in darovano pogrebno mašo.

Žena, sin, hčere z družinami
in ostalo sorodstvo

Buenos Aires, Rakek, Ljubljana, Šentjernej, Stuttgart



Nihče ne ve ne dneva ne ure.
(Lk 17, 26-30. 34-36)

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem sporočamo, da nas je po težki in hudi bolezni zpusil naš dragi mož, oče, brat, bratranec, stric, zet in svak, gospod

Lojze Sterle

Pokopali smo ga na sanmartinskem pokopališču dne 10. maja 1995.

Prisrčno se zahvalujemo vsem rojakom, ki so se kljub delovnem dnevu prišli posloviti in pomoliti za dušo rajnega Lojzeta. Posebno se še zahvalujemo delegatu Jožetu Škerbcu za molitve ob krsti in dr. Juretu Rodetu za vso duhovno tolažbo med boleznijo, za tolažilne besede, pogrebno sv. mašo in vodstvo pogreba, njegovi krstni botri Mici Pauli za vso pomoč med boleznijo in spremstvo ob tej pretežki preizkušnji in vsem ostalim, ki so med boleznijo z obiskom in molitvijo pomagali rajnemu v njegovemu hudemu trpljenju.

Priporočamo ga v molitev!

Žalujoci: žena Marjeti roj. Štefe
sin Maksi
hčerka Nadja
in ostalo sorodstvo

Buenos Aires, Bariloche, Velesovo